

THE CITY OF BOMBAY (BUILDING WORKS RESTRICTION)
ACT, 1949.

(Bom. XLIV of 1949.)

मुंबई शहर (इमारत बांधकाम निर्बंध) अधिनियम, १९४९.

अनुक्रमणिका.

प्रस्तावना.	पान
कलमें.	
१. लघुसंज्ञा	१३
२. अर्थविवरण	१३
३. विवक्षित क्षेत्रांत परवानगीवाचून इमारतीचे बांधकाम करण्यासंबंधी निर्बंध	१३
४. अधिकार सोंपवून देणे	१३
५. शास्त्रि	१३
६. अनधिकृत काम काढून टाकण्याचा कमिशनर यास अधिकार	१४
७. कमिशनर यास आलेले खर्च नगरपालिका निधीच्या खर्च खाती टाकतां येतील	१४
८. लेखी परवानगीचे फायदे उत्तरस्वत्वाधिकाऱ्यांस मिळणें	१४
९. बंध कारवाईस मनाई	१४
१०. अनुसूचि	१४

सन १९४९ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ४४.*

[मुंबई शहर (इमारत बांधकाम निर्बंध) अधिनियम, १९४९.]

[७ नोव्हेंबर १९४९.]

ह्या अधिनियमांत विधि अनुकूलन आदेश, १९५० या अन्वये अनुकूलन व रूपभेद करण्यांत आले आहेत.

मुंबई शहरातील विवक्षित क्षेत्रांत इमारती बांधणे, त्यांत फेरफार करणे व त्यांची दुरुस्ती करणे यावर निर्बंध घालण्याबाबत अधिनियम.

ज्याअर्थी मुंबई शहरातील विवक्षित क्षेत्रांत इमारती बांधणे, त्यांत फेरफार करणे व त्यांची दुरुस्ती करणे यावर निर्बंध घालणे इष्ट आहे ; त्याअर्थी याअन्वये पुढीलप्रमाणे अधिनियम करण्यांत आला आहे :—

१. ह्या अधिनियमास मुंबई शहर (इमारत बांधकाम निर्बंध) अधिनियम, १९४९, असें म्हणावें.

लघुसज्ञा.

२. निष्पत्तीत किंवा संदर्भात एतद्विषय कांहीं नसल्यास, ह्या अधिनियमांत वापरलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांचा अर्थ, मुंबई शहर नगरपालिका अधिनियम, १८८८ (ज्यास यांत यापुढे "मुख्य अधिनियम" असें म्हटलें आहे) यांत त्यांचा जो अर्थ असेल तोच असेल.

अर्थविवरण

३. ह्या अधिनियमाच्या सुरुवातीच्या तारखेपासून दोन वर्षांच्या मुदतींत, कोणत्याहि इसमानें, विवक्षित कमिशनरच्या लेखी परवानगीवरून मिळालेल्या अधिकारावाचून, आणि ज्या कोणत्याहि शर्ती अशा क्षेत्रांत परवानगीत निर्दिष्ट करणे कमिशनर यास योग्य वाटेल त्याचें पालन केल्यावाचून अनुसूचीमध्ये परवानगी-निर्दिष्ट केलेल्या क्षेत्रांत कोणतीहि इमारत, भित किंवा इतर बांधकाम किंवा त्यांचा कोणताहि भाग उभारण्याचे, पुन्हा उभारण्याचें, बांधण्याचें, पुन्हा बांधण्याचें, त्यांत भर घालण्याचें, फेरफार करण्याचें किंवा त्यांची दुरुस्ती करण्याचें कोणतेहि काम अथवा उक्त क्षेत्रांत कोणतीहि खाजगी सडक तयार करण्याचें कोणतेहि काम करतां कामा नये.

वाचून इमारतीचें बांधकाम करण्यासंबंधी निर्बंध.

४. कलम ३ अन्वये कमिशनर यास देण्यांत आलेले कोणतेहि अधिकार कमिशनर याबाबत विशेष शर्तीने लेखी अधिकार ज्यास देईल अशा कोणत्याहि नगरपालिका अधिकाऱ्यास किंवा सेवकास चालवितां येतील; मात्र असे अधिकार चालवितांना तो कमिशनरच्या नियंत्रणाखाली राहिल आणि कमिशनर यास फेरतपासणी करण्याचा अधिकार असेल, तसेंच कमिशनर यास ज्या कोणत्याहि शर्ती व मर्यादा विहित करणे योग्य वाटेल त्या शर्ती व त्या मर्यादा अशा अधिकाऱ्याने किंवा सेवकानें पाळल्या पाहिजेत.

अधिकार सोंपवून देणें.

५. जो कोणी कलम ३ च्या उपबंधाचें उल्लंघन करील, त्यास, दोषी ठरविण्यांत आलें असतां, पराकाष्ठा तीन महिने मुदतीच्या कडेची शिक्षा होईल किंवा पराकाष्ठा एक हजार रुपये दंडाची शिक्षा होईल किंवा ह्या दोन्ही शिक्षा होतील.

शास्ति.

स्पष्टीकरण.—जो कोणताहि इसम कोणत्याहि जमिनीचा भोगवटा करीत असेल किंवा तो ज्याच्या कबजांत असेल किंवा तो ज्याच्या नियंत्रणाखाली असेल तो इसम जर अशा जमिनीच्या किंवा इमारतीच्या बाबतींत वैध अधिकार मिळालेला नसता किंवा वैध सबब नसतां, कलम ३ च्या उपबंधाचें पालन करण्यांत किंवा पालन केलें जाण्यासंबंधी खबरदारी घेण्यांत कसूर करील किंवा उक्त उपबंध टाळील किंवा टाळण्याचा प्रयत्न करील तर त्याने उक्त उपबंधाचें उल्लंघन केलें आहे असें समजलें पाहिजे.

*दिनांक १ नोव्हेंबर १९५९ पर्यंत सुधारलेला.

अनधिकृत काम काढून टाकण्याची व्यवस्था करण्याचा अधिकार आहे.

काम काढून टाकण्याचा अधिकार. (२) पोस्ट-कलम (१) अन्वये कोणतेही काम काढून टाकण्यासाठी कमिशनर यास आलेला सर्व बाजवी खर्च, जणू तो मुख्य अधिनियमाचे कलम ४९०, पोस्ट-कलम (१) यांत समाविष्ट केला होता असें समजून मुख्य अधिनियमाअन्वये वसूल करतां येईल.

कमिशनर यास आलेले अधिनियमाची बजावणी करण्याच्या किंवा ह्या खर्च नगर-खर्च नगरपालिका निधीतून देतां येईल.

पालिका निधीच्या खर्च खातीं टाकतां येतील.

लेखी पर-वानगीचे फायदे उत्तर-स्वत्वाधि-काऱ्यांस मिळणें. ८. कलम ३ अन्वये दिलेल्या कोणत्याही लेखी परवानगीचे फायदे हे यथास्थिति ज्या इमारतीच्या, भितीच्या किंवा बांधकामाच्या संबंधानें किंवा ज्या खाजगी सडकेच्या संबंधानें ती देण्यांत आली त्या इमारतीच्या भितीच्या, बांधकामाच्या किंवा खाजगी सडकेच्या सालकीहक्कास जोडलेले आहेत व त्या हक्काबरोबर ते राहतात असें समजलें पाहिजे आणि ज्या इसमाकडे अशा सालकी त्या त्या वेळीं असेल त्या प्रत्येक इसमास ते फायदे अंमलांत आणण्याचा अधिकार आहे, आणि अशा कोणत्याही परवानगींत निर्दिष्ट केलेली प्रत्येक शर्त अशा प्रत्येक इसमास बंधनकारक असेल.

वैध कारवाईस मनाई. ९. ह्या अधिनियमाच्या उपबंधांस अनुसरून सद्भावनापूर्वक केलेल्या व जें करण्याचा इरादा आहे अशा कोणत्याही कृ त्याबद्दल महानगरपालिका किंवा कमिशनर किंवा कोणताही नगरपालिका अधिकारी किंवा सेवक याजविरुद्ध कोणताही दावा किंवा इतर वैध कारवाई दाखल करतां काया नये.

अनुसूचि.

पूर्वेस, बी. बी. अँड सी. आय. रेल्वे लाईनी एल्फिन्स्टन पुलाच्या उत्तर टोकाला जेथें मिळतात तेथपासून त्या मोरी रोडला मिळेपर्यंतच्या त्याच्या भागाची पश्चिम सीमा, उत्तरेस मोरी रोड लेडी जमशेटजी रोडच्या पूर्वेच्या टोकाला जेथें मिळतो तेथपर्यंतच्या त्याच्या भागाची दक्षिण बाजू, पश्चिमेस लेडी जमशेटजी रोड हा गोखले रोड (उत्तर) याच्या पूर्वेच्या टोकाला जेथें मिळतो तेथपर्यंतच्या व त्या रस्त्यापलीकडील त्याच्या भागाची पूर्व बाजू, आणि नंतर गोखले रोड (उत्तर) हा रानडे रोड एक्स्टेंशनच्या दक्षिण बाजूस जेथें मिळतो तेथपर्यंत व नंतर गोखले रोड (उत्तर) च्या पलिकडे व रानडे रोड एक्स्टेंशनच्या दक्षिण बाजूनें समुद्र किनाऱ्याच्या सीमेपर्यंत, नंतर समुद्र किनाऱ्याच्या पश्चिम बाजूनें जाऊन तो किनारा काल्पनिक रेषेनें समुद्रापर्यंत वाढविलेल्या नियोजित ६० फूट रस्त्याच्या दक्षिण बाजूस मिळतो तेथपर्यंत; नंतर दक्षिणेस नियोजित ६० फूट रस्त्याच्या कल्पनेनें वाढविलेल्या रेषेच्या दक्षिण बाजूनें, नंतर नियोजित ६० फूट रस्त्याच्या दक्षिण बाजूनें जाऊन तो रस्ता डॉ. अनीबेझंट रोडच्या पूर्व बाजूस मिळतो तेथपर्यंत, नंतर डॉ. अनी बेझंट रोडच्या पूर्व बाजूनें तो रस्ता ड्रेनेज चॅनालला मिळतो तेथपर्यंत, नंतर ड्रेनेज चॅनालच्या बाजूने (चॅनाल सोडून) तो चॅनाल एल्फिन्स्टन रोडला व तुळशी पाईप लाईन रोडला मिळतो तेथपर्यंत आणि नंतर तो एल्फिन्स्टन रोडच्या व एल्फिन्स्टन पुलाच्या उत्तरबाजूनें जाऊन तो रस्ता बी. बी. सी आय. रेल्वे लाईनीनां मिळतो तेथपर्यंत, अशा सीमांनी मर्यादित असलेले क्षेत्र.